

Lepidopterologiska anteckningar.

Av

J. Meves.

Hänvisande till mina lepidopterologiska anteckningar, intagna i denna tidskrifts årgång 35 (1914) sidorna 1—43 och 123—141, får jag nu meddela några ytterligare anteckningar.

Av *Sphinx pinastri* L. *ab. caeruleascens* MIHI har jag vid Södertälje lyckats fånga ytterligare en ♂ den 17 juli 1915.

En ♂ av *Hepialus fusco-nebulosa* DE GEER togs vid Södertälje den 25 juli 1915. Detta exemplar hade mycket skarpare och grannare teckningar än mina ♂♂ från Jämtland.

Psyche opacella H.S. Den 2 juli inflögo på min veranda vid Södertälje ett dussintal hannar. I en på verandan stående larvbur befanns då vid undersökning en nyss utkläckt ♀, utsträckande det bästa hon kunde bjuda på ur hylsans öppning.

En larv af *Limantria monacha* L. fann jag 1915 vid Södertälje till min fasa, medveten om den fara ett allmänare uppträdande av denna skadeinsekt kunde medföra för granskögen. Emellertid kunde lyckligtvis ej spåras flera exemplar därav, ehuru en del närstående granar profimmades och ortens tidningar intogo beskrivningar på larv och fjärl. — Larven kläcktes den 22 augusti. Det var en ♀.

Agrotis fimbria L. *v. rufa* TUTT. med rödaktiga, rostfärgade framvingar; en ♀ togs vid Södertälje den 14 augusti 1914.

Agrotis sobrina DUPL. En ♂, fångad vid Vaxholm den 7 augusti 1893 och närmast hänförlig till *v. gruneri* GN. visar teckningen avvikande så tillvida, att mittskuggan ej bil-

dar en utgående vinkel till njurfläcken, utan är nästan rak, löpande långt innanför sagda fläck.

Agrotis augur F. v. *omega* ESP. — blekt rödaktig med mycket skarpt framträdande, svartkantade ring- och njurfläckar — som jag förut fått från Vaxholm, Bohuslän och Västergötland, har jag år 1915 funnit även vid Södertälje.

Av *Agrotis augur* F. v. *hippophæas* HB.-GEY, gråbrun med mycket distinkta tvärlinjer, fångades en ♀ den 27 juli 1915 vid Södertälje.

Av *Agrotis obscura* BRAHM erhöj jag den 30 juli 1915 en ♀ av följande från huvudformen avvikande utseende: Framvingar mörkt blåaktigt gråa, glänsande, utan någon röd- eller brunaktig färgton, ej ens i framkanten. Tvärlinjernas fyllning, våglinjen, framkanten samt de i en djupt svart kilfläck belägna njur- och ringfläckarna ljusare gråa. Fältet mellan yttre tvärlinjen och våglinjen gråsvart. Jag skulle vilja föreslå benämningen *ab. cineræa*.

Agrotis baja FAB. *ab. punctata* MIHI. Ytterligare en ♀ fångades vid Södertälje den 27 juli 1914. Den hade dock huvudformens färgteckning, men ägde den för *ab. punctata* kännetecknande svarta punktraden innanför våglinjen (Ent. Tidskr. 35: 19).

Av *Agrotis baja* FAB. *ab. xysti* MIHI lyckades jag den 27 juli 1914 erhålla en ♂ vid Södertälje. Förut, 1913 (Ent. Tidskr. 35: 19), var en ♀ tagen på samma plats.

Agrotis xanthographa F. Denna art förekom vid Södertälje år 1914 i ovanlig mängd. Bland de tagna exemplaren befunnos 2 st. tillhöra v. *cohesa* H.S., 4 st. v. *rufescens* TUTT (blekt rödaktigt grå eller blekröd), 2 st. v. *rufa* TUTT (ljusröd), 3 st. v. *obscura* TUTT (rödaktigt svart) samt 2 st. v. *niga* TUTT (svartgrå), alla förekommande bland huvudformen.

Av *Agrotis festiva* HB. v. *conflua* TR. (ej H.S.), som enligt AURIVILLII »Nordens fjärilar» ej lär vara funnen söder om 59° 30', fångades i juli 1898 på Värmdö en ♂ och en ♀, vid 59° 14'.

Till de 2 ♀♀ av *Agrotis simulans* HUFN. v. *suffusa* TUTT, jag förut (se Ent. Tidskr. 35: 20) tagit vid Södertälje, fick jag en ♂ vid samma ort den 9 juli 1914.

En ♀ av den sällsynta *Agrotis recussa* HB. lyckades jag fånga vid Södertälje den 8 augusti 1914.

Agrotis nigricans L. v. *fumosa* FAB. (ej HAW.), svart, med blekare tvärlinjer och en rad ljusa punkter vid våglinjen. 2 ♀♀ togos 1914 vid Södertälje den 26 och 30 juli.

Av *Agrotis occulta* L. ab. *caerulescens* MIHI (se Ent. Tidskr. 35: 23) fick jag den 4 juli 1914 ytterligare en ♀ och den 29 augusti 1915 en ♂, båda vid Södertälje.

Mamestra dissimilis KNOCH. v. *w-latinum* ESP. En ♂ togs den 11 augusti 1914 vid Södertälje till sällskap åt min förut på Värmdö 1892 fångade ♀.

Av *Mamestra dissimilis* KNOCH. v. *confluens* ESP. erhöles en ♂ den 11 och en ♀ den 14 augusti 1914 vid Södertälje.

Mamestra brassicae L. v. *albidilinea* HAW.: En ♀ vid Södertälje d. 12/8 1914.

Hadena monoglypha HUFN. v. *obscura* TUTT. mörkbrun, teckningarna skönjbara, ehuru betydligt förmörkade. Av denna mörka form har jag en ♀, tagen i Uppland.

Hadena basilinea F. Mina exemplar från Öland, Gotland, Spånga och Rosersberg hava alla ljust rostgul grundfärg och likna sålunda v. *pallida* TUTT., de från Södertälje hava huvudformens grundfärg, således mörkt askgrå.

Hadena rurea FAB. v. *flavorufa* TUTT., enfärgad, ljusröd. En ♀ togs vid Södertälje d. 25 juli 1914.

Hadena unanimitis TR. Av denna sällsynta art tog jag vid Södertälje en ♂ d. 18 juni 1914, en ♂ d. 28 juni 1915 och en ♀ d. 3 juli 1915.

I Entom. Tidskr. 35: 29 omnämner jag *Tapinostola furva*, skall naturligtvis vara *fulva* (tryckfel).

Caradrina quadripunctata FAB. v. *superstes* ST., mörkbrun, stigmata och tvärlinjer otydliga. En ♀ togs vid Södertälje d. 12 september 1914 och en ♀ d. 14 juli 1915.

De i Entom. Tidskr. 35: 31 av mig såsom *Amphipyra tragopogonis* L. v. *tetra* HAW. uppgivna exemplaren, tagna 1912 och 1913, äro orätt bestämda, varför denna uppgift förfaller.

Amphipyra tragopogonis L. 2 ♂♂, tagna den 30 juli och 10 augusti, och 2 ♀♀, tagna den 2 och 3 augusti, båda pa-

ren år 1914 vid Södertälje, äro gråsvarta, betydligt mörkare än huvudformen. Jag skulle för dem vilja föreslå benämningen *ab. nigricans*.

Amphipyra pyramidea L. *v. obscura* OBERTHÜR, med framvingarna betydligt mörkare än huvudformen, nästan enfärgade utom den ljusa yttre tvärinjen och med mörkt rödbruna bakvingar. En ♀ togs vid Södertälje d. 14 augusti 1914.

Dyschorista suspecta HB. Av denna variabla art har jag lyckats erhålla följande av TUTT beskrivna biformer, förekomna bland huvudformen:

v. congener HB.-GEY: blekt rödaktig, det vattrade fältet och bakkantfältet ockragula; från Rådmansö, Värmdö och Södertälje;

v. rufa TUTT: ljust rödaktig, nästan enfärgad; från Rådmansö, Rosersberg, Värmdö och Södertälje;

v. nigrescens TUTT: rödaktigt svart, nästan enfärgad; från Södertälje;

v. nigrescens-variegata TUTT: rödaktigt svart, vattrade fältet ockragult; en ♀ från Södertälje d. 14 aug. 1914;

v. iners DUP.: blekt ockragul, nästan enfärgad; från Värmdö, en ♀;

v. grisea TUTT: mörkgrå, nästan enfärgad; från Södertälje, 3 ♂♂, 1 ♀.

Plastenis retusa L. En ♀, kläckt 1890 den 5 augusti efter larv från Väddö, är till utseendet ganska avvikande från huvudformen, i det att framvingarna äro starkt rödpuddrade, synnerligast på deras bakre halva. Den vackra formen torde förtjäna benämningen *ab. rosea*.

Orthosia litura L. *ab. ornatrix* HB.: purpurbrun, den inre vinghalvan ej ljusare. Två ♀♀ funna på Värmdö och vid Svartsjö.

D:o *v. rufa-pallida* TUTT: ljusröd, inre vinghalvan ljusare. En ♀ den 30 augusti 1896 tagen på Värmdö.

D:o *v. rufa* TUTT: ljusröd, inre vinghalvan ej ljusare. 2 ♂♂ funna vid Stockholm och Svartsjö.

Xanthia fulvago L. *v. cerago* HB.: ljusgul, de mörkare teckningarna mycket otydliga. 2 ♂♂ från Södertälje 1912 och 1914.

Scoliopteryx libatrix L. Enligt AURIVILLIUS skulle artens flygtid vara augusti—september. Jag fångade däremot 2 ♂♂ den 25 maj 1915 vid Södertälje, vilket stämmer med BERGES uppgift »vom August bis zum Frühjahr». HOFMANN skriver: »Raupe im Juni und im Spätsommer. Schmetterling im Juli und im Herbst mit folgender Überwinterung». Nyssnämnda två exemplar hava tydligen övervintrat såsom imago från en höstgeneration. Ovissare synes vara, huruvida 2 ♀♀, fångade den 6 juni 1914, även övervintrat, vare sig såsom fjärilar, larver eller puppor, i alla fall dock härstammande från en höstgeneration. Alla de larver, jag funnit sommartiden och uppfött i bur, kläcktes i augusti eller *början* av september samma år, eller å den tid AURIVILLIUS angiver, vilken ock torde vara regel. Emellertid är det föga troligt, att generationens livslängd understiger ett år; snarare torde en förskjutning av utvecklingsstadiernas tider äga rum genom en del höstfjärils-individens övervintring.

Plusia chrysitis L. *v. juncta* TUTT, vars två metallband på framvingen äro sammanbundna genom ett band utefter ribban 2, har jag tagit även vid Södertälje, nämligen en ♀ den 13 juli 1914, ovanligt nog på äpplehängen, vilka eljest bruka försmås av *Plusia*-arterna.

Plusia jota L. *v. inscripta* ESP., som saknar silverfläckarna, erhöles vid Södertälje den 6 juli 1914; det var en ♂.

Catocala fraxini L. förekom år 1914 i ovanligt stor mängd vid Södertälje. Bland de många infångade exemplaren befunnos 1 ♂ och 2 ♀♀ märkbart avvikande från alla övriga; framvingarna voro nämligen mycket starkt mörkpudrade, med tvärlinjerna obetydligt framträdande eller knappt skönjbara. Den 5 september 1916 erhöles kläckt i bur ytterligare en ♂. Jag skulle vilja kalla denna form *ab. fusca*.

Bomolochia fontis THNBG *v. achatalis* HB.: Ut- och innerkanter vita, kostalfläcken mörkbrun; 1 ♀ Stockholm d. 23 juni 1886, 1 ♀ Vaxholm d. 11 juni 1893;

v. suffusa TUTT: Den mörkbruna kostalfläcken utsträckt ända till inkanten; en ♂ vid Vaxholm d. 20 juni 1894, en ♂ på Värmdö d. 19 juni 1898.

v. terricularis HB.: Nästan enfärgad, svartbrun; en ♂ från Lidingö 1884.

Acidalia virgularia HB., fångades även år 1915 i åtskilliga exemplar vid Södertälje, där arten ej synes vara synnerligen sällsynt. Dess spännvidd är 15—20^{'''}.

Av *Acidalia bisetata* HUFN., som enligt AURIVILLIUS är funnen i Skåne, Bohuslän och Västergötland, tog jag en ♂ vid Södertälje den 19 juli 1915. Detta exemplar är något mindre och försett med mera utpräglade teckningar än ett exemplar, som jag fått från Nosaby i Skåne, och än avbildningen i HOFMANN'S »Die Gross-Schmetterlinge Europas» utvisar. Spännvidden är blott 17^{'''}. Möjligen en nordligare form?

Cabera pusaria L. *ab. inornaria* MIHI. Ytterligare 1 ♀ fångades den 2 juli 1915 vid Södertälje.

Selenia tetralunaria HUFN. Av denna sällsynta art fångades en vacker ♂ vid Södertälje den 10 juni 1915.

Epione apiciaria SCHIFF. En ♂ togs vid Södertälje så sent som den 10 september.

Ortholitha limitata SC. Två ♂♂, som jag fångade vid Södertälje den 5 och 12 augusti 1915, hava grundfärgen betydligt avvikande, nämligen rent grå liksom *Orth. plumbaria* FABR.; jag föreslår benämningen *ab. grisearia*.

Lygris populata L. *ab. lutea* STRAND togs vid Södertälje, 1 ♂ den 17 juli 1914, en ♀ den 23 augusti 1915.

Cidaria fluctuata L. En ♀, tagen vid Södertälje den 7 augusti 1915, är mörkare än huvudformen, framvingarnas grundfärg har stark grön-blåaktig anstrykning, starkast vid utkanten. Torde kunna benämnas *ab. caerulea*.

Auszug.

(Fortsetzung vom Jahrg. 1914, S. 141.)

Von *Agrotis obscura* BRAHM erhielt ich am 30. Juli 1915 ein ♀ folgenden, von der Hauptform abweichenden Aussehens: Die Vorderflügel dunkel bläulich grau, glänzend, ohne rötlichen oder bräunlichen Farbenton, nicht einmal am Vorderrande. Die Ausfüllung der Querlinien, die Wellenlinie, der Vorderrand und die in einem tiefschwarzen Keilfleck liegenden Nieren- und Ringmakeln heller grau. Das Feld

zwischen der äusseren Querlinie und der Wellenlinie ist grauschwarz. Ich schlage die Benennung *ab. cinerea* vor.

Amphipyra tragopogonis L. 2 ♂♂, gefangen am 30. Juli und 10. August, und 2 ♀♀, gefangen am 2. und 3. August, beide Paare im Jahre 1914 bei Södertälje, sind grauschwarz, bedeutend dunkler als die Hauptform. Ich möchte den Namen *ab. nigricans* vorschlagen.

Plastenis retusa L. Ein ♀, gewonnen am 5. August 1890 aus einer Raupe von Väddö, hat ein von der Hauptform sehr abweichendes Aussehen, indem die Vorderflügel stark rotbestäubt sind, besonders auf deren hinteren Hälfte. Diese schöne Form könnte die Benennung *ab. rosea* verdienen.

Catocala fraxini L. trat 1914 in ungewöhnlicher Menge bei Södertälje auf. Unter den vielen eingefangenen Stücken waren 1 ♂ und 2 ♀♀ merklich abweichend von allen übrigen; die Vorderflügel waren nämlich sehr stark dunkel bestäubt, so dass die Querlinien unbedeutend hervortraten oder kaum sichtbar waren. Ich möchte diese Abart *ab. fusca* nennen.

Ortholitha limitata Sc. Zwei ♂♂, gefangen bei Södertälje am 5. August 1915, haben eine bedeutend abweichende Grundfarbe, nämlich rein grau so wie *Orth. plumbaria* FABR. Ich beantrage den Namen *ab. grisearia*.

Cidaria fluctuata L. Ein bei Södertälje am 7. August 1915 gefangenes ♀ ist dunkler als die Hauptform, die Grundfarbe hat einen stark grünbläulichen Anflug, am stärksten am Aussenrande. Könnte *ab. caerulea* genannt werden.